

KÄLLKRITIK

Introduktion för läraren

Texter i tidningen måste alltid vara korrekt, saklig och faktakontrollerad. Det gäller oavsett om det rör sig om en nyhetsartikel eller opinionsjournalistik som politiska ledare eller debattartiklar. Därför finns, förutom Tryckfrihetsförordningen som är en av våra fyra grundlagar, de pressetiska reglerna. Det är regler som talar om hur en tidning ska arbeta på ett professionellt sätt i syfte att vara just korrekta och sakliga. Reglerna talar också om vad man inte ska

skriva eller visa i tidningen, av hänsyn till enskilda människor.

Källkritik är något som journalister konstant ägnar sig åt i sitt arbete. All information de använder sig av kollas och dubbelkollas innan det går i tryck. Ändå kan det bli fel ibland, men när det händer är det ett misstag och inte i syfte att medvetet luras. Men hur ska man som läsare kunna avgöra om något man läser är sant? Syftet med den här övningen är att få en första kontakt med källkritiskt läsande av journalistiska texter.

Moment 1 – Läs en text gemensamt

Klassen läser gemensamt en artikel från [MiniBladet](#), exempelvis om hur man hittat vattenånga på en planet i ett annat solsystem. Texterna finns med olika svårighetsgrad. Genom att använda de källkritiska frågorna Vem? Vad? När? Hur? och Varför? diskuteras artikeln med eleverna.

- Vem ligger bakom informationen? Är det någon som vi har anledning att lita på?
- Vad är det för slags information? Verkar det vara fakta eller en åsikt? Låter det rimligt?
- När skrevs texten? Är den uppdaterad nyligen?
- Hur fick du tag på informationen? Är det en digital källa, vad vet vi om den som ligger bakom sidan?
- Varför har det skrivits? Är syftet att sprida information eller underhållning? Är det reklam?

Du kan läsa mer om källkritik i Mediekompass skrivarskola [Publicistguiden](#).

Moment 2 – Kontrollera var fakta kommer från

MiniBladet har inte själva undersökt planeten, utan har fått informationen från någon annan. Under texten finns ett fält där man kan klicka för att komma till originalversionen av artikeln. När det gäller upptäckten av vattenånga på en främmande planet, kommer det från en artikel hos [SVT](#). Visa den för eleverna och diskutera på samma sätt som i förra momentet om man kan lita på SVT som källa.

Även i versionen hos SVT finns hänvisning till en annan källa, [Nature Astronomy](#). Nature publicerar artiklar som är skrivna av forskare, och granskade av andra forskare. Kan man lita på den källan? (Svaret är ja)

Källor och information

MiniBladet är en webbaserad tidning för barn i samarbete med flera tidningshus: <http://minibladet.se/>

Hos Mediekompass skrivarskola finns Publicistguiden: <http://www.mediekompass.se/skrivarskola/>